

**RINTAMAVETERAANIEN
AVOKUNTOUTUS- JA KOTONA
ASUMISTA TUKEVAT PALVELUT**

16.12.2020
Kuusamon kaupungin
perusturvalautakunta

Sisällys

1	SÄÄNTÖKIRJAN PALVELUKOHTAINEN OSA - RINTAMAVETERAANIEN AVOKUNTOUTUS- JA KOTONA ASUMISTA TUKEVAT PALVELUT	3
2	PALVELUN PIIRIIN KUULUVAT ASIAKKAAT	3
3	PALVELUSETELIN MYÖNTÄMINEN JA ARVON MÄÄRÄYTYMINEN	4
3.1	Palvelusetelin myöntäminen	4
3.2	Palvelusetelin arvon määräytyminen.....	4
3.3	Myönnettävät palvelusetelit.....	5
3.3.1	Rintamaveteraanien avokuntoutus yksilöterapihana (fysio- tai toimintaterapia).....	5
3.3.2	Jalkojenhoito	5
3.3.3	Tuettu kotona kuntoutuminen	5
3.3.4	Rintamaveteraanin kotona asumista tukevat palvelut	6
4	PALVELUN SISÄLTÖVAATIMUKSET	6
4.1	Henkilöstövaatimukset	6
4.2	Toimitilavaatimukset.....	6
4.3	Rintamaveteraanien avokuntoutuspalvelut.....	6
4.3.1	Avokuntoutuspalveluiden yleiset periaatteet	6
4.3.2	Avokuntoutus yksilöterapihana.....	7
4.3.3	Tuettu kotona kuntoutuminen	9
4.3.4	Jalkojenhoito	11
4.4	Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut.....	11
4.4.1	Kotona asumista tukevien palveluiden yleiset periaatteet	11
4.4.2	Kotihoitopalvelut	12
4.4.3	Tukipalvelut.....	12
5	LIITTEET	14
	Liite 1 Kuntoutuspalautemallit	14

1 SÄÄNTÖKIRJAN PALVELUKOHTAINEN OSA - RINTAMAVETERAANIEI AVOKUNTOUTUS- JA KOTONA ASUMISTA TUKEVAT PALVELUT

Tässä sääntökirjassa:

Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut:

Kotona asumista tukevien palveluiden tavoitteena on tukea monipuolisesti rintamaveteraanin kotona selviytymistä. Valtionkonttorin jakamaa määrärahaa käytetään itsenäistä selviytymistä tukeviin palveluihin ja niistä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen.

Palvelujen tulee perustua palvelutarpeen kartoitukseen. Veteraanin tuloja ei selvitetä, vaan palvelun tarve on ratkaiseva.

Kunta toimii kotona asumista tukevien palveluiden vastuullisena järjestäjänä. Kunta voi tuottaa palvelut itse tai hankkia ne valitsemaltaan palveluntuottajalta. Palvelut voidaan järjestää myös palveluseteliä hyväksi käyttäen. Palvelusetelin käyttö edellyttää, että rintamaveteraani kykenee itse tai läheistensä avulla hankkimaan palvelut palveluseteliä hyväksi käyttäen.

Määrärahan riittäessä myös palvelutalossa tai tehostetussa palveluasumisessa asuva rintamaveteraani voi saada kotona asumista tukevia palveluja. Nämä voivat olla esimerkiksi siivous-, ateriat-, kuljetus-, tai hoivapalveluja. Vuokraa, sähkö- ja vesimaksua ei korvata. Myös perhehoidossa ja ryhmäkodissa asuva veteraani voi saada kotona asumista tukevia palveluja.

Palvelusetelillä toteutettavaa kotona asumista tukevaa palvelua ovat kotihoidon, kotipalvelun sekä tuetun kotona kuntoutumisen palvelut.

Rintamaveteraanien kuntoutuspalvelut

Rintamaveteraanien kuntoutus toteutetaan valtionkonttorilta vuosittain saatujen määrärahojen ohjeistuksen mukaisesti. Palvelusetelillä toteutettavaa rintamaveteraanien kuntoutusta on avokuntoutus, jalkojenhoito ja tuettu kotona kuntoutuminen.

2 PALVELUN PIIRIIN KUULUVAT ASIAKKAAT

Rintamaveteraanien kuntoutukseen ja kotona asumista tukeviin palveluihin oikeutetun rintamaveteraanin tulee olla Suomessa asuva vuosien 1939 – 1945 sotiin osallistunut rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelutunnuksen tai rintamatunnuksen omaava rintamaveteraani.

Mikäli rintamaveteraanilla on oikeus saada vahingon tai ammattitaudin perusteella kuntoutusta sotilasvammalain (404/48), liikennevakuutuslain (279/59), tapaturmavakuutuslain (608/48) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81) taikka näitä vastaavien lain nojalla, hän ei voi saada enää rintamaveteraaneille tarkoitettua kuntoutusta.

Myöskään sotainvalidit, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on vähintään 10 % (kymmenen prosenttia), eivät voi saada rintamaveteraaneille tarkoitettua kuntoutusta. Kuntoutukseen hakevien mahdollisuudet saada em. lakien perusteella selvitetään.

3 PALVELUSETELIN MYÖNTÄMINEN JA ARVON MÄÄRÄYTYMINEN

3.1 Palvelusetelin myöntäminen

Palveluseteli myönnetään määräaikaiseksi tai toistaiseksi. Palveluseteliä ei myönnetä jälkikäteen jo ostetuista tai saaduista palveluista. Palveluseteli lakkaa asiakkaan hoidon tarpeen loppuessa ilman erillistä kaupungin antamaa ilmoitusta.

Palveluseteli on käytännössä viranomaispäätös. Päätökseen sisältyy palvelutarpeeseen perustuva myönnetyn palvelun sisältö ja määrä.

3.2 Palvelusetelin arvon määräytyminen

Kuusamon kaupungin perusturvalautakunta päättää palvelusetelin arvosta ja sen muutoksista.

Rintamaveteraanien kotona asumista tukevien palveluiden palveluseteli ja sen arvo määräytyvät asiakkaan palvelutarpeen perusteella. Palveluntuottaja sitoutuu ilmoittamiinsa enimmäishintoihin kalenterivuoden ajaksi.

Rintamaveteraanien avokuntoutuspalveluiden palvelusetelille asetetaan hintakatto. Hintakatto tarkoittaa kunnan palvelusta maksamaa enimmäishintaa, johon sisältyy kunnan maksama osuus (palvelusetelin arvo) ja asiakkaan omavastuu. Käytännössä kunta asettaa palvelusta maksettavan enimmäishinnan yhdeksi palveluntuottajien hyväksymiskriteeriksi.

Rintamaveteraanien avokuntoutuspalveluiden palveluseteli on kaikille tasasuuruinen palveluseteli, jolle Kuusamon kaupungin perusturvalautakunta asettaa hintakaton. Hintakatolla tarkoitetaan palveluntuottajalle maksettavaa enimmäishintaa, johon sisältyvät kunnan maksama osuus (palvelusetelin arvo) ja asiakkaan omavastuu. Palveluntuottaja sitoutuu tuottamaan tässä sääntökirjassa edellytetyt avokuntoutuspalvelut kaupungin määrittelemän setelin arvolla. Rintamaveteraaneille ei aiheudu palvelusta omavastuuta. Ilmoitettu palvelusetelin arvo kertoo kokonaishinnan, mikä sisältää kaikki palvelun tuottamisesta aiheutuvat kulut. Kotikäyntien matkakustannukset sisältyvät palvelusetelin hintaan. Matkaan käytetty aika ei sisälly itse palvelutapahtuman aikaan. Asiakaskirjaus ja palautteen kirjaaminen sisältyvät palvelusetelin hintaan, mutta siihen ei käytetä palveluaikaa.

Rintamaveteraanien kotona asumista tukeva palveluseteli tarkoittaa käytännössä kahta eri palveluseteliä - rintamaveteraanien kotihoituseteli ja rintamaveteraanien siivous- ja talonmiespalveluseteli, joille Kuusamon kaupungin perusturvalautakunta määrittelee enimmäisarvon. Rintamaveteraaneille palvelusta ei saa tulla kustannuksia. Seteliin myönnetty aika sisältää myös ns. välilliset työt kuten kirjaamisen. Niihin voi käyttää seteliäaikaa, jos kirjaaminen on asiakkaan luona mahdollista. Palveluseteli ei sisällä matka-aikaa.

3.3 Myönnettävät palvelusetelit

Palveluseteli sisältää rintamaveteraanien palveluita hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti. Jos asiakas hankkii omaehtoisesti hoito- ja palvelusuunnitelmaan kuulumattomia palveluja, asiakas maksaa ne kokonaisuudessaan (esimerkiksi matkakustannukset) itse.

3.3.1 Rintamaveteraanien avokuntoutus yksilöterapiana (fysio- tai toimintaterapia)

Seteli myönnetään 20 tai 10, 15 tai 15 käynnisarjoina. Yhden käynnin pituus on 45 minuuttia. Hinta on a-hinta. Matka-aikaa ei lueta hoitoaikaan. *Matkan pituus tarkoittaa edestakaista matkaa. Matkan katsotaan alkavan yrittäjän toimipisteen osoitteesta tai edellisen asiakkaan osoitteesta. Mikäli samassa kohteessa on useampi asiakas, maksetaan kotikäyntikorvaus vain yhdestä.*

Yksilöterapia hoitolaitoksessa

Yksilöterapia kotikäyntinä (matka alle 20 km)

Yksilöterapia kotikäyntinä (matka 20 - 60 km)

Yksilöterapia kotikäyntinä (matka 61 - 100 km)

Yksilöterapia kotikäyntinä (matka 101km >)

3.3.2 Jalkojenhoito

Seteli myönnetään yksittäisiin käynteihin. Yhden käynnin pituus on 60 minuuttia. hinta on a-hinta. Matka-aikaa ei lueta hoitoaikaan. *Matkan pituus tarkoittaa edestakaista matkaa. Matkan katsotaan alkavan yrittäjän toimipisteen osoitteesta tai edellisen asiakkaan osoitteesta. Mikäli samassa kohteessa on useampi asiakas, maksetaan kotikäyntikorvaus vain yhdestä.*

Jalkojenhoito yrittäjän tiloissa

Jalkojenhoito kotikäyntinä (matka alle 20 km)

Jalkojenhoito kotikäyntinä (matka 20 - 60km)

Jalkojenhoito kotikäyntinä (matka 61 - 100km)

Jalkojenhoito kotikäyntinä (matka 101 km >)

3.3.3 Tuettu kotona kuntoutuminen

Seteli myönnetään 30 käyntikertaan, yhteensä 38 tuntia palvelua. Hinta sisältää matkat 30 km:iin saakka (yhdensuuntainen matka ilmoitettuna).

Sen ylittävistä matkoista maksetaan kohdan 9.3.4 mukainen matkakustannuskorvaus/kotikäynti.

3.3.4 Rintamaveteraanin kotona asumista tukevat palvelut

Seteli ei sisällä matka-aikaa. Seteli sisältää myös ns. välilliset työt kuten kirjaamisen. Niihin voi käyttää seteliaikaa, jos kirjaaminen on asiakkaan luona mahdollista. Palveluntuottaja laskuttaa kuntaa hinnastonsa mukaisesti.

Myös palvelutalossa ja tehostetussa palveluasumisessa asuva rintamaveteraani voi saada kotona asumista tukevia palveluja. Tehostetussa palveluasumisessa olevalla rintamaveteraanilla on oikeus avokuntoutukseen ja tuettuun kotona kuntoutumiseen.

4 PALVELUN SISÄLTÖVAATIMUKSET

Palvelun sisältö- ja laatuvaatimuksia kuvaat alla olevissa kappaleissa tarkemmin.

4.1 Henkilöstövaatimukset

Tarkemmat palvelukohtaiseen henkilöstöön liittyvät velvoitteet löytyvät luvuista 5.3.1, 5.3.2, 5.3.4, ja 5.4.3.

4.2 Toimitilavaatimukset

Palveluntuottajaksi voidaan hyväksyä ammatinharjoittaja, jolla on toimitilat, kuin myös ammatinharjoittaja, joilla ei ole toimitiloja. Palveluntuottajan toimitilojen on jatkuvasti täytettävä turvallisuusmääräykset niin, että yksikössä huolehditaan asiakkaiden turvallisuudesta lain ja viranomaisten määräysten mukaisesti. Samoin toimitilojen on täytettävä lain edellyttämät palveluntuottajalle asetetut hyväksymisedellytykset. Liikuntarajoitteisella, esimerkiksi pyörätuolia käyttävällä tulee olla esteetön pääsy palveluntuottajan toimitiloihin. Toimitilat tulee olla siistit.

4.3 Rintamaveteraanien avokuntoutuspalvelut

4.3.1 Avokuntoutuspalveluiden yleiset periaatteet

Kuntoutuksen tarkoituksena on rintamaveteraanin toimintakyvyn edistäminen ja säilyttäminen niin, että hän selviytyy mahdollisimman pitkään itsenäisesti jokapäiväisistä toiminnoistaan. Kuntoutujan toimintakyvyn edistämiseksi ja säilyttämiseksi kuntoutuksen tulee olla säännöllistä ja suunnitelmallista. Tavoitteena on, että rintamaveteraanit saavat tarpeitansa vastaavaa kuntoutusta säännöllisesti vuosittain. Kuntoutuksen tulee nivoutua saumattomasti osaksi muita tukipalveluja.

Rintamaveteraani tai hänen valtuutettunsa tekee kuntoutushakemuksen Kuusamon kaupungin lomakkeella. Hakemuksia saa myös kaupungin nettisivuilta ja Toimintakeskus

Porkkapirtiltä. Kirjallisen aloitteen kuntoutukseen voi tehdä rintamaveteraanin puolesta myös omainen tai sosiaali- ja terveystieteiden viranomaisen.

Kuntoutuspalvelujen tulee perustua pääsääntöisesti palvelutarpeen kartoittamiseen. Palvelutarpeen kartoittamisesta vastaavat Kuusamon kaupungin veteraaniasiamies sekä palveluohjauksen henkilöstö yhdessä rintamaveteraanin ja hänen lähiomaisen kanssa. Lääkärintoiminta tulee hankkia, jos rintamaveteraanin terveydentila sitä vaatii tai toimintakykyluokkaa ei ole määritelty tai se joudutaan määrittelemään uudestaan.

Kuntoutusmuoto määräytyy siten, että myönnetty kuntoutus edistää ja säilyttää rintamaveteraanin toimintakykyä jokapäiväisissä toiminnoissaan. Myönnetyn kuntoutusjakson pituuden määrää Valtionkonttorin ohjeistus. Lisäksi kuntoutusjakson pituuteen vaikuttavat asiakkaan toiveet, tarve sekä käytettävissä oleva määräraha rintamaveteraanien kuntoutukseen. Palveluntuottajan tulee huolehtia kuntoutuksen suunnitelmallisesta etenemisestä yksilöllisen aikataulun mukaisesti.

Tämän palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat rintamaveteraanien avokuntoutuksena tuotettu fysio- ja toimintaterapia sekä tuettu kotona kuntoutuminen ja jalkojenhoito.

Rintamaveteraanin aviopuolisoilla ei ole oikeutta avokuntoutukseen.

4.3.2 Avokuntoutus yksilöterapiana

Tässä sääntökirjassa avokuntoutus yksilöterapiana tarkoittaa ammattihenkilön toteuttamaan fysio- tai toimintaterapiaa.

Rintamaveteraanikuntoutuksen yksilöterapia on terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi, parantamiseksi ja palauttamiseksi tehtäviä toimenpiteitä. Kuntoutus on erilaisia kokonaisvaltaisia ja voimavarakeskeisiä toimia ja toimenpiteitä, jotka tukevat omatoimisuutta, liikunta- ja toimintakykyä.

Rintamaveteraanien kuntoutusta voidaan tuottaa palveluntuottajan toimipaikassa tai asiakkaan kodissa riippuen asiakkaan tarpeesta. **Kun kuntoutus on myönnetty toimipiste/hoitolaitoskäynteinä, tulee sen sisältää aina yhden kotikäynnin.** Kotikäynnillä tulee arvioida rintamaveteraanin kotona selviytymistä sekä selvittää apuvälineiden tarve.

Rintamaveteraanin kotona on oltava kuntoutuksen kannalta tarpeelliset tilat ja välineet. Jos asiakkaan kuntoutus ei onnistu kuntoutussuunnitelman mukaisesti, tulee palveluntuottajan ottaa yhteyttä veteraaniasiamieheen ja sopia jatkotoimista. Jos palveluntuottaja havaitsee asiakkaan liikkumiseen vaikuttavia puutteita kotiympäristössä tai välineissä, hänen tulee ohjata asiakasta (edustajaa) välineiden tai tarvittavien muutostöiden hankkimisessa tai tarvittaessa ilmoittaa asiasta Kuusamon veteraaniasiamiehelle. Asiakkaan tarvitsemat liikkumisen ja päivittäisen toiminnan kannalta tarpeelliset apuvälineet asiakas voi saada apuvälinelainaamon säännösten mukaisesti Kuusamon kaupungin apuvälinelainaamosta. Palveluntuottaja auttaa tarvittaessa apuvälineiden hankkimisessa siten, että yksi kuntoutuskerta vaihdetaan yhteistyössä asiakkaan kanssa apuvälineiden hankintakertaan.

Palvelujen ajankohta määräytyy palvelutuottajalle saapuneen palvelusetelin mukaisesti siten, että palvelutuottaja ottaa yhteyttä asiakkaaseen. Palvelutuottaja on yhteydessä asiakkaaseen (tai hänen edustajaansa) vähintään 14 vrk:n kuluessa setelin saapumisesta palvelutuottajalle. Yhteydenoton jälkeen palvelutuottajan tulee aloittaa progressiivinen kuntoutus 14 vrk:n sisällä, ellei asiakas nimenomaan toivo muuta ajankohtaa kuntoutuksen aloittamiseksi. Palvelutuottaja varaa yhteydenoton aikana ensimmäisen kuntoutusajan yhteistyössä asiakkaan (edustajan) kanssa. Kuntoutuksen viimeinen kerta tulee olla voimassaoloajan puitteissa. Palvelutuottaja on velvollinen ilmoittamaan veteraaniasiamiehelle, mikäli kuntoutus ei ala 14 vrk:n sisällä ensimmäisestä yhteydenotosta. Samalla tulee ilmoittaa asiakkaan kanssa sovittu aloittamisajankohta. Kuntoutuskerta on pääsääntöisesti 45 minuutin kesto.

Kuntoutus on toiminnallista ja vaikuttavaa harjoittelua asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Vaikuttavien menetelmien valinnassa terapeutti ottaa huomioon kuntoutujan tarpeet ja elämäntilanteen kokonaisvaltaisesti. Tavoitteena on omatoimisuuden lisääminen, aktiivinen kuntouttaminen ja sitä kautta mahdollisimman itsenäinen arki. Keskeinen toimija on asiakas itse ja kuntoutuksen tavoitteen määrittää asiakkaan tarve liikunnan ja toimintakyvyn parantamiseksi tai ennallaan pitämiseksi.

Fysioterapian painopisteitä ovat asiakkaan lähtökohdista toiminnallinen kuntouttaminen, lihasvoiman, kestävyuden ja tasapainon harjoittaminen sekä yleisen liikkumisen kehittyminen. Fysikaalinen hoito tulee tapahtua vain vahvaan näyttöön perustuen akuutin kiputilan hoidossa (käypähoito suositukses). Hoidossa käytettävien laitteiden tulee täyttää EUdirektiivien turvallisuusvaatimukset ja niissä tulee olla CE-merkintä (laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista 629/2010).

Fysioterapeutti ohjaa ja tukee kuntoutujaa käyttämään optimaalisesti voimavarojaan, liikkumis- ja toimintakyvyn ja niiden edellytysten ylläpitämiseksi ja edistämiseksi omassa elämässään. Fysioterapeutti ottaa huomioon kuntoutujan toimintaympäristön haasteet ja pyrkii yhteistyössä löytämään edellytyksiä ja toimintatapoja kuntoutujan aktiivisen osallistumisen parantamiseksi.

Toimintaterapian painopisteitä ovat omatoimisuuden ja elämänhallinnan lisääminen asiakkaan omassa toimintaympäristössä, kodissaan. Kuntoutus on erilaisia kokonaisvaltaisia ja voimavarakeskeisiä toimia ja toimenpiteitä, jotka tukevat omatoimisuutta, liikunta- ja toimintakykyä. Kuntoutuksen keskeinen toimija on asiakas itse, hänen kykynsä toimia on aktiivisen kuntoutuksen lähtökohta. Kuntoutuja ja omainen tarvitsevat kuntouttajalta ohjausta ja neuvontaa kuntoutuksen eri vaiheissa. Kuntoutus sisältää fyysisiä, henkisiä ja sosiaalista aktiviteetteja, keinoina ovat mm. ohjattuna toimiminen, korvaavien taitojen harjaannuttaminen, hahmottamisen ja päättelykyvyn harjaannuttaminen ja kielellisen ilmaisun harjoittelu. Terapeutti arvioi kotiympäristön toimivuutta asiakkaan lähtökohdista. Muistiasiakkaat hyötyvät erityisesti toimintaterapeutin toteuttamasta avokuntoutuksesta.

Sekä fysio- että toimintaterapeutti tekevät kuntoutusjakson alussa alkuhaastattelun, jossa tulee huomioida SPPB –testin lisäksi päivittäiset arjen toiminnot eli ADL (Activities of Daily Living)- taidot; pukeutuminen, peseytyminen, ruokailu, wc-käynnit ja liikkuminen omassa ympäristössä sekä IADL (Instrumental Activities of Daily Living) - taidot; aterioiden valmistaminen, kodin hoitaminen, kuten siivous ja pyykkihuolto, kaupassa ja asioilla käyminen, kulkuvälineillä liikkuminen, puhelimen käyttö sekä lääke ja raha-asioiden

hoitaminen. Terapeutti tekee tarvittaessa myös MNA-testin (ravitsemuksellinen todellinen toteutuminen) sekä GD1S5 (myöhäisiä depressioseula).

Kuntoutus toteutetaan progressiivisesti, asiakkaan tavoitteiden mukaisesti. Palveluntuottaja huolehtii, että asiakas saa kirjalliset kotiohjeet kuntoutuksen toteuttamiseen myös käyntien välillä. Harjoittelun kohdentaminen tavoitetta kohti on asiakkaan sekä ammattilaisen asettama tavoite, jonka toteutumista arvioidaan viimeistään loppuhaastattelussa. Loppupalautteeseen kirjataan asiakkaan tavoitteen toteutumisen lisäksi myös ammattilaisen näkökulma toteutuneesta kuntoutusjaksosta. Edellisen jakson päätösvaiheen arviointi korvaa alkuvaiheen arvioinnin, jos terapia jatkuu välittömästi uuden päätöksen perusteella.

Palveluntuottaja vastaa kuntoutuksen toteutumisesta suunnitelman ja palvelusetelin mukaisesti. Palveluntuottaja tiedottaa palvelun toteuttamisen esteestä asiakkaalle heti, kun se on palveluntuottajalla tiedossa ja sopii korvaavasta palvelusta asiakkaan/edustajan kanssa. Mikäli palveluntuottaja ei pysty järjestämään itse korvaavaa palvelua, ottaa hän yhteyttä Kuusamon kaupungin veteraaniasiamieheen mahdollisen jatkon järjestämiseksi. Palveluntuottajan tulee sopia seuraava kuntoutuskerta jo edellisen kuntoutuskerran yhteydessä.

Palveluntuottajan tulee ilmoittaa asiakkaan toimintakyvyssä ja palveluntarpeessa tapahtuvista muutoksista myös kesken kuntoutuksen. Tällöin veteraaniasiamies arvioi kuntoutuksen tarpeen uudelleen mahdollista kuntoutuspäätöksen muuttamista varten. Palveluntuottaja antaa välittömästi hoitopalautteen tarvittaessa puhelimitse tai henkilökohtaisesti tapaamalla veteraanineuvonnan palveluohjaajan.

Kuntoutusjakso pääsääntöisesti keskeytyy asiakkaan joutuessa sairaalaan tai kuntoutusosastolle. Palveluntuottajan tulee olla yhteydessä veteraanineuvonnan palveluohjaajaan, jonka kanssa sovitaan jatkotoimenpiteistä, kuntoutusjakson keskeytyksestä, peruutuksesta tai muuttamisesta toiseen kuntoutusmuotoon.

Kuntoutuspalaute käytetystä kuntoutusjaksosta tulee toimittaa kirjallisena Kuusamon kaupungin veteraanineuvontaan kolmen (3) viikon sisällä kuntoutuksen päättymisestä, mielellään heti kuntoutusjakson päätyttyä.

Mikäli kuntoutuskerta kestää asiakkaan voinnista johtuen alle 45 minuuttia, laskutuskerta muodostuu laskemalla 45 minuutin taksan pohjalta hinta lyhyemmälle ajalle toteutuneen kuntoutuskerran mukaisesti.

Avokuntoutuksen toteuttajalla tulee olla joko fysio- tai toimintaterapeutin koulutus.

4.3.3 Tuettu kotona kuntoutuminen

Tuettu kotona kuntoutuminen on avokuntoutusta, joka toteutetaan tuetun kotona kuntoutumisen mallin mukaisesti (www.valtiokonttori.fi: tuetun kotona kuntoutumisen malli).

Rintamaveteraanin tuettu kotona kuntoutuminen voi olla ennaltaehkäisevää, toimintakykyä ylläpitävää kotona tai palvelutalossa selviytymistä tukevaa toimintaa. Toimintakyvyn

arviointi toteutetaan omassa asuinympäristössä. Tällöin nousevat veteraanin selviytymisen haasteet päivittäisissä toiminnoissa selkeämmin esille.

Kuntoutusjakson alussa selvitetään rintamaveteraanin arjessa selviytyminen. Arvioinnin avulla kartoitetaan asiakkaan terveydentila, selviytyminen päivittäisistä toiminnoista, fyysinen toimintakyky, mieliala, muistitoiminnot, sosiaalinen osallistuminen ja verkosto, käytössä olevat palvelut, liikkumisen apuvälineet, asunnon muutostöiden tarve, asuinympäristö liikkumisen kannalta sekä kaatumisriski. Arvioinnin pohjalta laaditaan kuntoutussuunnitelma. Kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaa Kuusamon kaupungin fysioterapeutti tai toimintaterapeutti yhdessä veteraanin, hänen läheisensä ja kuntoutuksen toteuttajan kanssa.

Kuntoutuksen toteuttaa vähintään terveydenhuollon / sosiaalihuollon perustutkinnon suorittanut henkilö, jonka tukihenkilönä toimii joko Kuusamon kaupungin fysioterapeutti tai toimintaterapeutti.

Kotikäyntien sisältö muokkautuu veteraanien tarpeiden ja yhdessä asetettujen tavoitteiden mukaan niin, että hänen toimintakykynsä eri osa-alueet huomioidaan kokonaisvaltaisesti. Olennaista on, että kuntoutus- ja palvelusuunnitelmassa yhdistyvät kuntoutus ja kotona asumista tukevat palvelut. Kotona voidaan esimerkiksi yhdessä pelata, tehdä puutarhatöitä, leipoa ja laittaa ruokaa. Kuntoutukseen voi sisältyä myös vierailut/asiointit kodin ulkopuolella. Tuettu kotona kuntoutuminen eroaa kotikuntoutuksesta siten, että tuettu kotona kuntoutuminen ei sisällä yksilöhoitoja, vaan perustuu kuntoutettavan ja kuntoutujan yhdessä tekemiseen. Tuettu kotona kuntoutumisen voi sisältää myös ilta- ja viikonloppukäyntejä.

Tuetulla kotona kuntoutumisella halutaan tavoittaa myös ne veteraanit, jotka eivät enää halua lähteä kuntoutusjaksolle, mutta jotka hyötyvät kotiin vietävästä kuntoutuksesta.

Palveluntuottaja käy asiakkaan luona 1-4 kertaa kuukaudessa, kotikäynnin kestäessä 1-1.5 tuntia/kerta. Kuntoutuksen tulee sisältää **30 kotikäyntiä ja/tai 38 tuntia kuntoutusaikaa**. Tähän lasketaan myös terapeuttien kanssa tehdyt yhteiset arviointikäynnit asiakkaan luona. Fysioterapeutti tai toimintaterapeutti osallistuu kuntoutuksen aikana kotikäynneille tarvittaessa, esimerkiksi asiakkaan toimintakyvyn muuttuessa tai viimeistään 12 kuukauden kuluttua kotona selviytymisen arvioinnista. Palveluntuottaja huomioi asiakkaan toimintakyvyn eri osa-alueet kokonaisvaltaisesti. Fyysisen toimintakyvyn alueella palveluntuottaja kannustaa ja ohjaa asiakasta harjoitteluun, joka kohdistuu lihasvoima-, tasapaino- ja kestävyysharjoitteisiin. Psyko-sosiaalisen toimintakyvyn alueella keskitytään vuorovaikutukseen ja mielialaan, kognitiivisen toimintakyvyn alueella vastaavasti mm. muistitoimintoihin. Palveluntuottajan tehtäviin kuuluu myös asiakkaan terveydentilan seuraaminen ja tiedon välittäminen tarvittaessa esimerkiksi omaiselle, kotihoidolle tai omalle lääkärille sekä asiakkaan ohjaaminen tämän tarvitsemiin palveluihin. Palveluntuottaja toimii toimintakykyä tukevalla työotteella. Olennaista tuetussa kotona kuntoutumisessa on, että asiakas on itse aktiivinen toimija. Palveluntuottajan tehtävänä on ohjata, kannustaa ja tukea, ei tehdä asioita asiakkaan puolesta.

Palveluntuottaja kirjaa jokaisen kotikäynnin sisällön ja asiakkaan toimintakyvyssä tapahtuneet muutokset asiakaskirjoihin. Kirjaaminen sisältää kuntoutukselle asetettujen tavoitteiden arviointia. Kuntoutuspalaute käytetystä kuntoutusjaksosta tulee toimittaa

kirjallisena Kuusamon kaupungin veteraanineuvontaan kolmen (3) viikon sisällä kuntoutuksen päättymisestä, mielellään heti kuntoutusjakson päätyttyä. Liitteenä kuntoutuspalautemalli, jossa mainitut asiat tulee palautteen vähintään sisältää.

Tuetun kotona kuntoutumisen palveluntuottajalta edellytetään Effica-potilasjärjestelmän käyttöä, mikäli palvelu toteutetaan kotona asumisen tukena.

4.3.4 Jalkojenhoito

Jalkojenhoidon tavoitteena on ehkäistä jalkasairauksia, tunnistaa olemassa olevia jalkaongelmia ja hoitaa jo syntyneitä vaurioita. Lisäksi jalkojenhoitajan tulee ohjata asiakasta eteenpäin sairauksien hoidossa, Jalkojenhoito on osa hyvää terveydenhoitoa. Lisäksi tavoitteena on kuntouttava työote, jossa ohjataan tarvittaessa asiakasta omatoimiseen jalkojenhoitoon. Jalkojenhoitajan tulee ennaltaehkäistä hoitotoimenpiteillä ja asiakkaalle/edustajalle annettavalla ohjauksella ja neuvonnalla jalkasairauksia.

Jalkojenhoitoon sisältyy: jalkojen puhdistus desinfioivalla aineella, kynsien hoito (kynsien leikkaus ja hionta, paksuuntuneiden kynsien ohentaminen, sienikynnen ja sisään kasvaneen kynnen hoito), ihomuutosten hoito, tarvittaessa haavahoito, jalkojen rasvaus, jalkojen verenkierron tutkimus, jalkojen kunnan tutkimus sekä jalkojen omahoidon ohjaus. Jalkojenhoito kestää 60 min. Hoidossa käytettävien laitteiden tulee täyttää EU-direktiivien turvallisuusvaatimukset ja niissä tulee olla CE-merkintä (laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista 629/2010).

Palveluntuottaja toimittaa kirjallisen palautteen toteutuneesta kuntoutuksesta veteraaniasiamiehelle viimeistään kolme viikon kuluttua hoidon päättymisestä. Liitteenä palautemalli, jossa mainitut asiat tulee vähintään kirjata.

Jalkojenhoidon antajalla tulee olla jalkaterapeutin (AMK) tai jalkojenhoidon ammattitutkinto.

4.4 Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut

4.4.1 Kotona asumista tukevien palveluiden yleiset periaatteet

Rintamaveteraaneille kotona asumista tukevien palveluiden tavoitteena on tukea monipuolisesti rintamaveteraanin kotona selviytymistä. Valtiokonttorin myöntämän määrärahan tarkoituksena on tuottaa rintamaveteraaneille palveluja, jotka tukevat voimassa olevia kunnallisia palveluja. Palvelujen tulee perustua palvelutarpeen kartoitukseen.

Rintamaveteraanien tuloja ei tarvitse selvittää, vaan palvelun tarve on ratkaiseva. Määrärahaa voi käyttää rintamaveteraanien itsenäistä selviytymistä tukeviin palveluihin ja niistä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen.

Kunta toimii rintamaveteraaneille kotona asumista tukevien palveluiden vastuullisena järjestäjänä. Kunta voi joko tuottaa palvelut itse tai hankkia ne valitsemaltaan palveluntuottajalta, Palvelut voidaan järjestää myös palveluseteliä hyväksi käyttäen.

Palvelusetelin käyttö kuitenkin edellyttää, että rintamaveteraani tai hänen läheisensä kykenevät hankkimaan palvelut itse palveluseteliä hyväksi käyttäen.

Valtiokonttorin vuoden 2018 ohjeistuksen mukaisesti, myös palvelutalossa ja tehostetussa palveluasumisessa asuva rintamaveteraani voi saada kotona asumista tukevia palveluja.

Tämän palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat rintamaveteraanien kotona asumista tukevista palveluista kotihoito- ja tukipalvelut.

4.4.2 Kotihoitopalvelut

Rintamaveteraaneille kotona asumista tukevat palvelut voivat olla esimerkiksi sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 §:n 1 momentin 5 kohdan kotipalveluita tai 6 kohdan kotihoitoa, jotka on kuvattu sosiaalihuoltolain 19 §:ssä ja 20 §:ssä.

Rintamaveteraanien kotihoitopalveluiden osalta noudatetaan kotihoidon palvelukohtaista sääntökirjaa.

Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin varattua määrärahaa voidaan käyttää myös lain omaishoidon tuesta 4 §:n 2 momentin mukaisten omaishoitajan muiden kuin lakisääteisten vapaapäivien sekä alle yhden vuorokauden pituisten virkistysvapaiden aikaisen hoidon järjestämiseen. Määrärahalla voidaan korvata kunnalle veteraanin kotona järjestettävän omaishoitajan vapaapäivien ja virkistysvapaiden aikaisen hoidon kustannukset. Kunta voi tuottaa palvelut itse, hankkia ne valitsemaltaan palveluntuottajalta, antamalla palvelusetelin tai omaishoidon tuesta annetun lain 4 a §:n mukaisena toimeksiantosopimuksen mukaisena sijaishoitona.

4.4.3 Tukipalvelut

Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan vaatehuolto- ja siivouspalveluja. Tukipalveluna voidaan korvata myös esimerkiksi polttopuiden pilkontaa/kantamispalveluja, lumen aurausta ja nurmikon leikkausta sekä lehtien haravoimista. Näiden palvelujen tulee kohdistua rintamaveteraanin vakituiseen asuntoon tai sen pihapiiriin.

Tukipalvelujen sisältö ja määrä arvioidaan tarkemmin palvelutarpeen yhteydessä. Tukipalveluita tuottavan yrityksen henkilökunnalla tulee olla riittävä tehtävään vaadittava osaaminen. Palveluntuottaja vastaa siitä, että henkilökunta osaa toimia kansalaistaitojen tasolla esimerkiksi hätätilanteissa.

Kuukausisiivoukseen sisältyy niiden asuintilojen siivous, jotka ovat asiakkaan päivittäisessä käytössä mm. eteinen, keittiö, makuuhuone, olohuone, wc-/ kylpyhuone. Edellä mainituista tiloista:

- matot ja lattiat imuroidaan, lattia pyyhitään nihkeällä/kostealla
- tarvittaessa sohvut ym. tekstiilipäällysteiset huonekalut imuroidaan sekä istuimet pyyhitään
- pölyt pyyhitään ja tahrat poistetaan vapailta tasopinnoilta (pöytäpinnoilta, hyllyjen reunoilta, seinätaulujen kehysten päältä, kodin koneiden päältä, liedeltä ja liesituulettimesta)

- kosketuskohdat pyyhitään ja tuoreet tahrat poistetaan pystypinnoilta, peilit pyyhitään
- tarvittaessa pyyhitään koriste-esineitä
- roskat ja lehdet viedään ulos
- tuuletus suoritetaan asiakkaan toiveiden mukaisesti

Muuta huomioitavaa:

- imuroinnin voi korvata tarpeen mukaan lattian kuiva- tai nihkeäpyyhinnällä
- siivousmenetelmän ja välineen valinnassa tulee huomioida pintamateriaalin kemiallinen ja mekaaninen kestävyys
- pääsääntöisesti palvelusetelilyrittäjä tuo mukanaan omat siivousvälineet ja siivousaineet; tarvittaessa mattojen tuuletus ja puistelu; sovitaan asiakkaan kanssa

TARKENNETTU SIIVOUSOHJE TILATYYPEITTÄIN

ETEINEN

- matot ja lattiat imuroidaan
- kosketuskohdat pyyhitään
- lattiat nihkeä/ kostea pyyhitään
- peilit pyyhitään
- vapaat tasopinnat pyyhitään, tuoreet tahrat poistetaan

KEITTIÖ

- tarvittaessa astiat tiskataan/ astianpesukone tyhjenetään ja täytetään
- altaat/ hanat pestään ja tiskipöytä pyyhitään
- kosketuskohdat ja vapaat tasopinnat pyyhitään
- liesituuletin ja kahvinkeitin pyyhitään
- mikroaaltouuni puhdistetaan
- jääkaapin ovi pyyhitään
- matot ja lattia imuroidaan, lattiat nihkeä/ kostea pyyhitään □ roskat tyhjenetään ja roskakaappi puhdistetaan

MAKUHUONE

- matot ja lattiat imuroidaan
- vapaat tasopinnat ja kosketuskohdat pyyhitään
- tuoreet tahrat poistetaan
- lattiat nihkeä/ kostea pyyhitään
- vuodevaatteiden vaihto tarvittaessa puhtaisiin

OLOHUONE

- matot ja lattiat imuroidaan
- vapaat tasopinnat ja kosketuskohdat pyyhitään
- tuoreet tahrat poistetaan
- lattiat nihkeä/ kostea pyyhitään

- tarvittaessa soivat ja muut tekstiilipäällysteiset huonekalut imuroidaan sekä muut istuimet pyyhitään; television yms. vastaavien laitteiden ulkopinnat pyyhitään tai imuroidaan

WC/ KYLPYHUONE

- roskat tyhjennetään ja roska-astiat puhdistetaan
- matot ja lattiat imuroidaan
- peili, käsienpesuallas ja wc-istuin pestään ja pyyhitään
- suihkukalusteet pestään
- suihkutilan seinät pestään roiskekorkeudelta
- wc ja/tai pesutilan lattia pestään ja lattiakaivot pestään tarvittaessa
- peili ja peilivalaisin pyyhitään
- kosketus kohdat ja vapaat tasopinnat pyyhitään □ tahrat poistetaan

Tarkennuksia: Ulottuvuus korkeus -> max. 180 senttiä lattiapinnasta puhdistettavat pinnat
Kosketuspinnat: -> ovien ja laatikostojen kahvat/ lukot ja niiden ympäristö, ovenpielet, tuuletusikkunan kahva, kaihtimen säätövarren nuppi, kodinkoneiden kytkinpaneelit, valokatkaisijat ja niiden ympäristö, invakahvat, jne.

5 LIITTEET

Liite 1 Kuntoutuspalaudemallit

Liite 1 Kuntoutusselostemallit

Palveluaika ja palveluntuottaja:

Nimi:

Henkilötunnus:

Osoite:

Puhelin:

Esitiedot: toimintakyky, arvio elinympäristöstä, kuvataan jalkojen nykytilanne lyhyesti, jalkojen ongelmat ja vaikuttavat sairaudet

Hoidon tavoitteet

Hoidon sisällön kuvaus

Loppuarvio ja suositukset jatkotoimista

LÄÄKÄRIN TARKASTUS

TERVEYDENHOITAJAN LAUSUNTO

FYSIOTERAPIALAUSUNTO

Jakelu: Valtiokonttori
Asiakkaan nimi

LIITE 2 Kuntoutusselostemallit

Kuntoutusaika ja palveluntuottaja:

Nimi:

Henkilötunnus:

Osoite:

Puhelin:

Toimintakykyluokka:

Kuntoutujan nykytila esitiedot, toimintakyky, arvio elinympäristöstä selviytymisestä, liikkumisen arviointi

Testaus- ja arviointitulokset

Kuntoutuksen suunnitelma ja yleiset tavoitteet (asiakkaan ”ääni” näkyviin)

Kuntoutuksen sisältö

Loppuarvio ja jatkosuositukset

LÄÄKÄRIN TARKASTUS

TERVEYDENHOITAJAN LAUSUNTO

FYSIOTERAPIALAUSUNTO

Jakelu: Valtiokonttori
Asiakkaan nimi